

ФАКТОРИ НЕБЕЗПЕКИ ДЛЯ ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я КОТІВ В ХАТНІХ УМОВАХ (КЛІНІЧНІ ВИПАДКИ).

Дежкіна Н. О., здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня освіти 2 курсу ОП «Ветеринарна медицина» (термін навчання 5 років 10 місяців)
Валяєва Т. А., здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня освіти 2 курсу ОП «Ветеринарна медицина» (термін навчання 5 років 10 місяців)
Люльчак К. О., здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня освіти 2 курсу ОП «Ветеринарна медицина» (термін навчання 5 років 10 місяців)
Науковий керівник: **Жоріна Л. В.**, старша викладачка кафедри анатомії гістології і патоморфології тварин
*Дніпровський державний аграрно-економічний університет,
м.Дніпро, Україна*

Актуальність. В сучасному суспільстві багато тварин, в тому числі кішок, мешкає поруч з людиною як компаньйони, улюбленці, члени родини. Постійне проживання котів в хатніх умовах сприяє контактам тварин з речовинами, які використовує людина в побуті та які вільно знаходяться в помешканнях: це як дрібні предмети (іграшки, олівці, губки та т.п.), квіти, різноманітні препарати хімічної природи: ліки, миючі засоби, дезінфікуючі хлорвмісні речовини, тощо. Деякі представники домашніх улюбленців, особливо котяті, «полюбляють» миючі засоби та злизують їх. На жаль, власники кішок не завжди прибирають миючі та дезінфікуючі засоби в недоступні для тварин місця, що становить небезпеку для їх здоров'я і життя. В ветеринарні клініки міст доволі часто звертаються власники тварин після контакту їх улюбленців з різноманітними побутовими хімічними речовинами.

Мета. Привернути увагу власників тварин і ветеринарних спеціалістів до питань безпеки життя домашніх улюбленців, дотримання правил безпеки та запобігання контактів тварин з різноманітними хімічними речовинами в повсякденному побуті.

Матеріал і методи. Досліджені три клінічні випадки отруєння котів хімічними речовинами, з якими звернулись власники тварин протягом тижня до ветеринарної клініки «Біосвіт» м. Дніпро. Коти на прізвиська: Мурзик, Тигр та Лаккі постійно мешкали в умовах квартир та не мали можливості виходити назовні. Тварини були оглянуті ветеринарними спеціалістами, кожному з них були проведені гематологічні та біохімічні дослідження крові. В залежності від стану здоров'я котів, їм призначене лікування.

Результати. На прийом до ветеринарного центру «Біосвіт» протягом семи днів звернулись власники трьох котів, з ознаками отруєння. Тварини постійно мешкали в хатніх умовах, але власники не ізолювали від них препарати побутової хімії. Під час клінічного огляду у всіх трьох котиків були схожі симптоми: блювота, пронос, спрага, зневоднення, загальна млявість, знижена температура тіла, вони відмовлялися від їжі. Після спілкування ветеринарних лікарів з власниками було з'ясовано, що тварини «полюбляють» миючі та дезінфікуючі засоби і мали доступ до побутової хімії.

Зі слів власників тварини, кіт на прізвисько Мурзик (метис, 5 років) наливався хлорвмісним засобом, після чого його самопочуття різко погіршилося. Під час клінічного огляду kota його стан був визначений як тяжкий. Після відбору крові та проведення досліджень було встановлено наступне: гемоглобін в крові дорівнював 57 г/л, при нормі 80-150; концентрація лейкоцитів майже в три рази була вище нормальних показників (46,5 г/л при нормі – 5,5-17,5). Деякі біохімічні показники сироватки крові суттєво відрізнялись від фізіологічної норми, так концентрація сечовини становила 11,3 ммоль/л, при нормі 3,3-9,0; загальний білірубін дорівнював 63,6 мкмоль/л при нормі 1-7; концентрація глюкози була 1,3 при нормі 3,4-5,7. Рівень основних ферментів сироватки крові значно перевищував фізіологічні показники, наприклад концентрація аспартатамінотрансферази (АСТ) становила 4148 од/л (норма 10-50); кількість аланінамінотрансферази (АЛТ) дорівнювала 4970 од/л (норма 10-55). Гематологічні та біохімічні показники крові відображали важкий стан kota та порушення роботи нирок, печінки і підшлункової залози. Тварині призначили лікування, відповідно до її стану. Через кілька годин після звернення до ветеринарної лікарні, стан kota Мурзика різко погіршився, його перевели до реанімаційного боксу, але врятувати, на жаль не змогли.

Кіт на прізвисько Тигр, шотландської клаповухої породи, віком 3 роки, згриз гумку для посуду, яка була просочена миючим засобом. Під час клінічного огляду тварини, реєстрували низьку температуру, млявість, блідий колір слизових оболонок ротової порожнини. Після відбору крові та проведення гематологічних і біохімічних досліджень було встановлено, що у kota-Тигра реєструються відхилення від норми наступних показників крові: концентрація лейкоцитів становила 32,7 г/л, що майже в вдвічі перевищує нормальну концентрацію; кількість сечовини дорівнювала 59,3 ммоль/л та була збільшена практично в 7 разів (норма 3,3-9,0); рівень глобуліну реєструвався на рівні 47 г/л, при нормі 30-37; вміст глюкози крові склав 6,5 ммоль/л при нормі 3,4-5,7. Концентрація ферментів сироватки крові мала наступні значення: α -амилаза= 3006 од/л , перевищувала нормальні показники в 1,5 рази (норма 350-2000); кількість аспартатамінотрансферази та аланінамінотрансферази становила відповідно 65 од/л та 67 од/л. Аналіз стану здоров'я тварини і показників крові, свідчили, що у тварини внаслідок отруєння миючими засобами, реєструється порушення роботи підшлункової залози та печінки. На жаль, порушення в організмі котика під впливом отруйних речовин, які входили до складу миючих засобів, виявилися значними і через деякий час кіт загинув.

Власники kota на прізвисько Лаккі (дворічний метис) звернулися до ветеринарних спеціалістів практично одразу після того, як побачили, що він злизав миючий засіб для миття посуду (Fairu) і у нього почалася блювота. Під час клінічного огляду кіт був млявий, мав бліді слизові оболонки ротової порожнини. В крові у kota Лаккі суттєво відрізнялися від норми наступні показники: концентрація сечовини перевищувала норму в 3 рази та дорівнювала 29 ммоль/л, (норма 3,3-9) ; рівень глюкоза становив 18,3 ммоль/л, (норма 3,4-5,7); кількість глобуліна була 49 г/л (норма 30-37); серед ферментів сироватки крові рівень

аланінамінотрансферази був вище, в порівнянні з нормою на 50% та становив 86 од/л. Таким чином вживання котом миючого засобу призвело до порушення роботи печінки та нирок. Проведене лікування забезпечило одужання тварини.

Висновки.

Внаслідок вживання котами побутових хлорвмісних речовин та миючих засобів, в організмі розвивається гостре отруєння, яке викликає порушення роботи підшлункової залози, печінки, нирок.

При попаданні в організм котів препаратів побутової хімії і несвоєчасне звернення власників тварин до ветеринарних спеціалістів, призведе до загибелі тварини.

Основною профілактикою отруєння тварин препаратами побутової хімії є їх зберігання в місцях недоступних котам та відповідальне відношення людей до своїх улюбленців.

Список використаних джерел.

1. Joseph D.Poder, D.V.M., Ph.D., D.A.B.V.T. Veterinary Toxicology. Boston Oxford Auckland . 2008. 416 с.
2. Духницький В. Б., Куцан О. Т., Бойко Г. В., Іщенко В. Д. Ветеринарна токсикологія : підручник. Київ : НУБіП України, 2022. 415 с.